

PËRMBLEDHJE E DËGJESËS PUBLIKE

Komisioni i Posaçëm Parlamentar për Reformën Administrative-Territoriale

Qarku Durrës | 19 Maj 2026

1. Konteksti dhe kuadri i dëgjësës

Dëgjesa publike e Qarkut Durrës u zhvillua më 19 maj 2026, si pjesë e konsultimeve parlamentare për reformën administrative-territoriale dhe qeverisjen vendore. Diskutimi u përqendrua te territori, shërbimet, funksionet, kompetencat dhe financat vendore, me fokus praktik te përvoja e qytetarëve në bashkitë Durrës, Krujë dhe Shijak, si dhe te sfidat e një qarku me peshë të lartë urbane, turistike, portuale, rurale dhe historike.

2. Qeverisja vendore dhe përfaqësimi

Gjetje kryesore

- Në qarkun e Durrësit u evidentua një dallim midis qendrave urbane me zhvillim të lartë dhe zonave periferike, rurale, bregdetare apo historike që kërkojnë vëmendje më të drejtpërdrejtë institucionale.
- U shprehën qëndrime të ndryshme mbi modelin aktual të bashkive: një pjesë e diskutimeve vlerësoi kapacitetet, investimet dhe koordinimin që kanë sjellë bashkitë më të mëdha, ndërsa një pjesë tjetër kërkoi rishikim të organizimit për zona si Ishmi, Fushë-Kruja, Manza, Sukthi dhe njësi të tjera me identitet të veçantë.
- Njësitë administrative shihen si hallkë e domosdoshme për lidhjen e bashkisë me komunitetin, por roli i tyre përfaqësues, vendimmarrës dhe operacional konsiderohet i kufizuar në raport me pritshmëritë e qytetarëve.
- Planifikimi i territorit, zhvillimi urban, projektet strategjike dhe ndërhyrjet në zona historike u identifikuan si fusha ku qytetarët kërkojnë përfaqësim, konsultim dhe përgjegjësi më të qartë vendore.

Gjetje dytësore

- Komuniteti boshnjak në qarkun e Durrësit u përmend si komunitet me veçori të posaçme, për të cilin organizimi vendor duhet të garantojë përfaqësim dhe ruajtje të identitetit.
- Bashkia e Durrësit u trajtua si qendër me peshë kombëtare për shkak të portit, turizmit, bregdetit dhe zhvillimit urban, por kjo peshë nuk përkthehet automatikisht në shërbim të barabartë për të gjitha zonat e qarkut.
- U kërkua që çdo ndryshim territorial të paraprihet nga konsultim real me komunitetin, përfshirë mundësinë e mekanizmave konsultativë lokalë për zona ku identiteti dhe afërsia me shërbimin janë çështje të ndjeshme.

3. Mbështetja ligjore dhe burimet

Gjetje kryesore

- Kuadri ligjor ka përcaktuar funksione të rëndësishme për bashkitë, por në praktikë u evidentuan paqartësi dhe mbivendosje midis pushtetit vendor, institucioneve qendrore dhe strukturave të specializuara.

- Kompetencat në planifikimin urban, zhvillimin e bregdetit, lejet e ndërtimit, menaxhimin e plazheve, ujësjellësin, legalizimet dhe shërbime të tjera u përmendën si fusha ku përgjegjësia vendore perceptohet e kufizuar ose e fragmentuar.
- Njësitë administrative kanë nevojë për status më funksional, burime minimale dhe kompetenca më të qarta, veçanërisht për zonat ku distanca nga qendra e bashkisë krijon kosto dhe vonesa për qytetarët.
- Kapacitetet teknike për planifikim, urbanistikë, menaxhim projektesh, shërbime sociale dhe përthithje fondesh evropiane u vlerësuan si kusht për ushtrimin efektiv të funksioneve vendore.

Gjetje dytësore

- Planifikimi vendor kërkon harmonizim më të mirë midis planeve të përgjithshme vendore, projekteve strategjike, mbrojtjes së trashëgimisë dhe të drejtave të banorëve të prekur.
- Burimet njerëzore në administratë duhet të forcohen për profile teknike, juridike, sociale, financiare dhe urbanistike, në mënyrë që përgjegjësitë e shtuara të mos mbeten vetëm formale.
- Digitalizimi i shërbimeve u vlerësua si përmirësim, por nuk e zëvendëson plotësisht nevojën për asistencë fizike në territor, sidomos për të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe zonat rurale.

4. Funksionet, kompetencat dhe shërbimet

Gjetje kryesore

- Shërbimet bazë janë përmirësuar në disa zona të qarkut, por cilësia dhe shpërndarja e tyre nuk perceptohen si të njëtrajtshme midis Durrësit urban, zonave periferike, njërive bregdetare, zonave rurale dhe Bashkisë Krujë.
- Ujësjellësi, kanalizimet, largimi i ujërave të shiut dhe përmbytjet u përmendën si çështje të përsëritura, sidomos në zonat ku investimet nuk kanë prodhuar ende shërbim të qëndrueshëm për qytetarët.
- Menaxhimi i mbetjeve, pastrimi, gjelbërimi dhe mirëmbajtja e hapësirave publike kërkojnë standard më të barabartë midis qendrës së qytetit, zonave turistike dhe lagjeve apo njërive administrative më periferike.
- Arsimi, mbyllja ose dobësimi i shkollave, transporti, çerdhet, kopshtet, qendrat shëndetësore dhe shërbimet sociale u trajtuan si tregues të drejtpërdrejtë të pranisë reale të pushtetit vendor në territor.
- Turizmi bregdetar, porti, Gjiri i Lalzit, zona e plazhit dhe trashëgimia historike e Krujës e Fushë-Krujës kërkojnë shërbime vendore të përshtatura me fluksin sezonal, zhvillimin urban dhe ruajtjen e identitetit lokal.

Gjetje dytësore

- Në disa njësi, si Rrashulli, Manza, Shijaku dhe pjesë të Krujës, u përmendën investime dhe përmirësime konkrete pas reformës, përfshirë infrastrukturë, transport, qendra multifunktionale, shkolla, ambulanca dhe rehabilitim të lumenjve apo zonave të caktuara.
- Në zona si Ishmi, Nikla, Bupçi, Rrushkulli, Romanati dhe lagje periferike të Durrësit u ngritën shqetësime për rrugë, kanalizime, vaditje, ujë të pijshëm, shërbime sociale, hapësira publike dhe akses të kufizuar të shërbimit.
- Shërbimet shëndetësore dhe sociale për të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe familjet në nevojë kërkojnë prezencë më të afërt institucionale dhe jo vetëm akses digjital.

- Funksione si arsimi parauniversitar, qendrat shëndetësore, qendrat rezidenciale, legalizimi dhe disa shërbime të tjera u propozuan për t'u trajtuar më pranë bashkisë, por me financim dhe kapacitete të garantuara.
- Bashkëpunimi ndërbashkiak dhe roli rajonal mund të përdoren për shërbime që tejkalojnë kufijtë e një bashkie, veçanërisht menaxhimin e mbetjeve, ujërave, turizmit, transportit dhe infrastrukturës së madhe.
- Forcimi i shërbimit në territor kërkon jo vetëm ndarje të funksioneve, por edhe staf teknik, mjete pune, mirëmbajtje të vazhdueshme dhe përgjegjësi të qartë institucionale.

5. Parimet e financimit të njësive të qeverisjes vendore

Gjetje kryesore

- Financimi vendor duhet të lidhet më qartë me funksionet që i ngarkohen bashkive dhe me koston reale të shërbimeve në një qark me zhvillim urban, turistik, portual, rural dhe sezonal.
- U theksua se transferimi i përgjegjësive pa transferim të mjaftueshëm burimesh financiare dobëson autonominë vendore dhe e bën të vështirë ofrimin e shërbimeve të barabarta.
- Të ardhurat që gjenerohen nga porti, turizmi, zhvillimi bregdetar, projektet strategjike dhe aktivitetet ekonomike të mëdha u trajtuan si burime që duhet të lidhen më qartë me përfitime konkrete për bashkitë dhe komunitetet vendore.
- Formula e financimit duhet të pasqyrojë jo vetëm popullsinë rezidente, por edhe fluksin turistik, sezonin veror, presionin urban, nevojat e zonave rurale, kostot e infrastrukturës dhe ngarkesën e shërbimeve në territor.
- Autonomia financiare kërkon më shumë të ardhura të sigurta vendore, më shumë fleksibilitet në përdorimin e fondeve dhe më shumë transparencë mbi shpërndarjen e investimeve.

Gjetje dytësore

- U ngrit nevoja për të shqyrtuar mekanizma që një pjesë e të ardhurave nga Autoriteti Portual, aktivitetet turistike, taksat e pronës dhe zhvillimet ekonomike të mëdha të kthehen në investime vendore.
- Bashkitë dhe njësitë administrative duhet të kenë bazë më të qartë fiskale për të financuar shërbime si pastrimi, gjelbërimi, ujësjellësi, rrugët, kanalizimet, vaditja dhe mirëmbajtja e hapësirave publike.
- U evidentua shqetësimi se investimet mund të përqendrohen në zona më të dukshme urbane ose turistike, ndërsa lagje periferike dhe fshatra mbeten me nevoja të përsëritura.
- Financimi i funksioneve të reja ose të propozuara, si arsimi, qendrat shëndetësore dhe shërbimet sociale, duhet të shoqërohet me burime të dedikuara dhe standarde të matshme.
- Për bashkitë me potencial ekonomik të lartë, financimi duhet të kombinojë të ardhurat vendore me mekanizma barazimi që të mos thellohen diferencat brenda qarkut dhe brenda vetë bashkive.

6. Transparenca dhe llogaridhënia

Gjetje kryesore

- Qytetari ka nevojë për një adresë të qartë përgjegjësie për çdo shërbim: kush vendos, kush financon, kush zbaton dhe kush mban përgjegjësi për mungesën ose cilësinë e shërbimit.

- Konsultimi publik, veçanërisht për planifikimin urban, projektet strategjike, ndërhyrjet në pronë dhe ndryshimet territoriale, u trajtua si kusht thelbësor për legjitimitetin e vendimmarrjes vendore.
- Llogaridhënia dobësohet kur njësitë administrative kanë rol të kufizuar, kur vendimmarrja zhvendoset në struktura të largëta dhe kur qytetari nuk ka mekanizma të qartë për të ndikuar prioritetet e investimeve.
- Transparenca financiare duhet të tregojë më qartë se si mblidhen të ardhurat, si shpërndahen grantet dhe investimet, dhe çfarë përfiton secila lagje, njësi administrative apo zonë rurale.

Gjetje dytësore

- U kërkua që dëgjesat publike të mos mbeten vetëm formale, por të shoqërohen me reflektim të dokumentuar të rekomandimeve të qytetarëve në konkluzionet e komisionit.
- Përfaqësimi i grave në këshillat bashkiakë dhe në vendimmarrjen për financat, investimet dhe planifikimin urban u ngrit si çështje që kërkon jo vetëm prani numerike, por ndikim cilësor.
- Qytetarët kërkojnë informacion më të kuptueshëm për projektet e mëdha, planet urbanistike, shpronësimet, strehimin social dhe ndërhyrjet që prekin drejtpërdrejt pronën dhe jetën e përditshme.
- Për zonat me zhvillim të shpejtë urban dhe turistik, llogaridhënia duhet të matet jo vetëm me investimet e kryera, por edhe me ndikimin real të banorët e përhershëm, shërbimet bazë dhe ruajtjen e identitetit lokal.

Shënim metodologjik

Ky dokument është hartuar mbi bazën e transkriptit të plotë të dëgjesës publike dhe përfaqëson të gjitha zërat e shprehura, duke ruajtur balancimin ndërmjet qasjeve divergjente. Ai nuk shpreh qëndrimin zyrtar të Komisionit, por dokumenton diversitetin e opinioneve të shprehura gjatë sesionit. Dëgjesa u moderua nga Valbona Karakaci, Këshilltare Strategjike pranë projektit Bashkitë Forta, dhe u regjistrua në tërësi. Transkripti i plotë dhe ky raport do të bëhen publike në faqen e reformës.